

Спомен плочи на
Панко Брашнарков
во Загреб и на
Андреја Д. Петкович
во Риека

Интервју
Елизабета
Канческа-Милевска
Години на пријателство
и разбирање

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

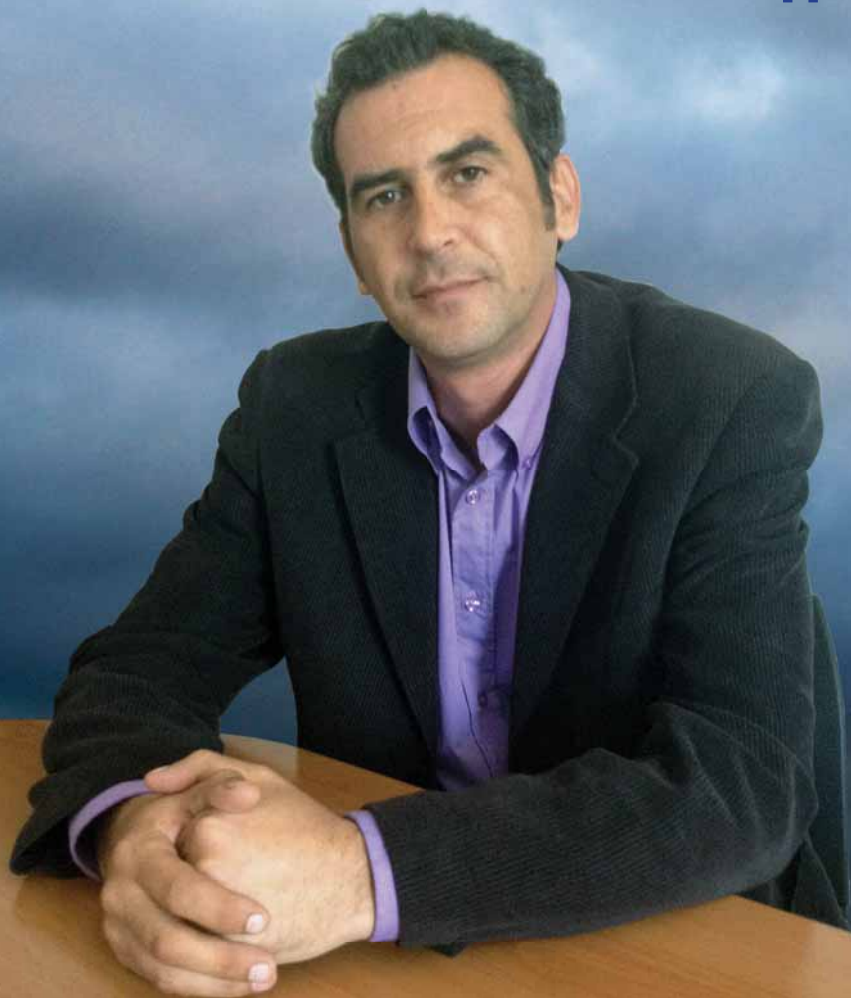
Година XIX 2012.
МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

76

ISSN 1333-7769

**Кога волјата нема граници
Миле Стојкоски:
Крушево-Загреб-
Лондон**

**Орце Памбевски
нов претседател
на ЗМРХ:
Ќе работам само
за интересот на
Македонците
во Хрватска**

ACEROLA ALKALOID®

DODATAK PREHRANI

tablete
za žvakanje

Prirodan vitamin C

- ✓ Prirodan izvor zdravlja
- ✓ Jača imunitet
- ✓ Snažan antioksidant
- ✓ Ugodnog okusa jagode i naranče
- ✓ Ne sadrži šećer

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu.

ALKALOID
SKOPJE
Health above all
www.alkaloid.com.mk

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

В.Д. Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петрик
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојадиски
Јагода Тренеска Цветичанин
Благоја Мирчевски

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб
Јулијана Младеновска Тешија - Осиек
Ива Чрњар - Риека
Мирјана Мајиќ - Задар
Билјана Митревски - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Златните обетки и кристалните чаши

Пред некој ден една моја пријателка од Скопје, пензионирана универзитетска професорка од Економскиот факултет, ми прати мејл кој ме повлече во длабоки размислувања. Во пораката беше назначено дека еден човек ја отворил фиоката на неговата жена и ги извадил од кутија за накит златните обетки што и ги подарил пред 40 години. Откако и ги купил, жената ниту еднаш не ги ставила, чекајќи некаква посебна прилика. А тој, ги извадил од кутијата за да ги стави на нејзиното последно патување... пред Господ.

Зошто жената ниту еднаш не уживала во подарокот од сопругот, приредувајќи си сопствено и заедничко задоволство? Не ретко ни се случува и самите ние да си скратуваме многу работи што не чинат среќни и позадоволни во животот. Зошто ги чуваме затворени кристалните чаши, сервиси за ручање или сребрен или златен прибор за јадење? Чекаме специјални гости! А што ако тие не дојдат? Тоа некако доаѓа како да ги испуштаме убавините на животот за кои не сме свесни. Како да чекаме некои подобри времиња, кои можеби и никогаш нема да дојдат.

Истото се случува во дружењето со луѓето. Треба да се радуваме во секој момент на животот и тоа СЕГА, а не да чекаме да се омажине или ожениме, па да чекаме да добиеме деца, па ќе речеме кога ќе пораснат децата ќе уживаме во животот, а потоа ќе мислиме – ех, кога ќе завршат факултет ќе ги ставиме на свои нозе. А потоа тие деца добиле деца, па немаат стан, па немаат работа... И...

Но, сите мои претходни размислувања, не беа пречка ние Македонците во Хрватска да не уживаме во нашите дружби за време на манифестациите што беа организирани во изминатиов период. За бројните активности на ЗМРХ и на друштвата можете да прочитате во новиот број на „Македонски глас“.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА ЗМРХ

Редовното изборно Собрание на Заедницата на Македонците во РХ се одржа на 21 април 2012 година во просториите на МКД „Билјана“ во Задар. Делегатите ги отпеаја хрватската и македонската химна и им оддадоа почит на починатите членови со едноминутно молчење, а потоа, со утврдувањето кворум за донесување на правно важечки одлуки, седницата продолжи по усвоениот дневен ред.

Претседателот Ангел Митревски им ја појасни на присутните ситуацијата со Македонците во Истра, воедно изразувајќи жалење за настанатите проблеми. Тој рече дека МКД „Кочо Рацин“ од Пула веќе две години воопшто не дејствува поради финансиските проблеми и блокирањето на сметката. Во меѓувреме, формирано е ново МКД „Св. Кирил и Методиј“ кое поднесе барање за прием во членството на Заедницата. На расправата што се отвори учествуваа сите присутни од Пула и останатите делегати изнесувајќи ги своите аргументи за и против, по која се одлучи на МКД „Кочо Рацин“ да му престане членството, а МКД „Св. Кирил и Методиј“ да се прими во членство на Заедницата. По овие одлуки, се разрешија старите и верифицираа новите делегати со право на глас во продолжение на седницата.

За членови на работното претседателство беа именувани Михаило Давчевски, Никола Гроздановски и Мирјана Мајиќ, за верификациската комисија

Орце Ламбевски нов претседател на Заедницата

Крсте Атанасовски, Јорго Кремиќ и Драган Јакимовски, за кандидационската комисија Ангел Митревски, Благој Штерјов и Надица Жампера, а за записничар беше именувана Елизабета Петровска. Потоа, Митревски ги поднесе Извештајот за работата и Годишниот финансиски извештај на Заедницата за 2011 година, како и сè она што беше сторено за неговиот мандат, додека Орце Ламбевски го поднесе Извештајот за извршената контрола на финансиското работење на Заедницата. Се расправаше и за Финансискиот план и Планот и програмата за работа за 2012 година. Сите Извештаи и планови беа усвоени од делегатите на Собранието.

Со разрешувањето на досегашното раководство на Заедницата, беше именувано ново: за претседател на Заедницата од два предложени кандидата, Орце Ламбевски и Јагода Цветичанин, именуван е Ламбевски, а за потпрет-

седатели именувани се Ангел Митревски и Благој Штерјов; за членови на УО именувани се Орце Ламбевски, Ангел Митревски, Мирјана Мајиќ, Велимир Лозановски, Милена Златеска, Благој Штерјов и Крсте Атанасовски, а за НО, Јорго Кремиќ, Михаило Кузевски и Виолета Штерјова.

На Собранието се расправаше и за некои актуелности како што се списанието „Македонски глас“, Летниот камп на Шолта и Летното училиште во Македонија во организација на Советот на МНМ за Град Загреб и друго. Никола Гроздановски беше прогласен за доживотен почесен претседател на Заедницата поради неговиот долгогодишен придонес во афирмацијата и развојот на Заедницата.

Со честитки на новоизбраното водство и желби за што поуспешна понатамошна работа, Изборното Собрание на Заедницата заврши и делегатите продолжија да се дружат на пригодната закуска.

Елизабета Петровска

ОРЦЕ ЛАМБЕВСКИ НА НОВАТА ФУНКЦИЈА

Орце со сопругата Наташа и децата Дориан, Дамјан, Давид и Лара

Ќе работам само за интересот на Македонците во Хрватска

Орце Ламбевски е роден 1971 година во Скопје, каде го поминува детството со сестрата Весела, но неговите корени се од Лазарополе по татко му Павле и од Гевгелија по мајка му Иванка. Основно образование завршува во ОУ „Лазо Трповски“, а средно, првите две години во „Никола Карев“, насока биотехнологија, а третата и четвртата ги завршува во ветеринарното училиште „Браќа Миладиновци“ во Скопје. По отслужувањето на воениот рок (морнарица во Пула и на островот Молат), во 1990 доаѓа во Загреб на студии и се запишува на Факултетот за ветерина. Со почетокот на Татковинската војна во Хрватска, се враќа во Скопје каде продолжува да студира на Ветеринарниот факултет. Но, по две години одлучува да ги прекине студиите и се враќа во Загреб да работи. Голема улога во таа одлука одигрува и љубовта кон неговата денешна сопруга Наташа, која е „потврдена“ со нивните прекрасни дечиња, Дориан (13 г.), Дамјан (11 г.), Давид (6 г.) и Лара (2 г.). Работи во својата дејност во неколку фирми за

дезинсекција, дезинфекција и дератизација, а во 2008 година со своите партнери ја основа фирмата „ИСС 3D“, во која како партнер и директор работи и денес. Со семејството живее во Кашина, идилично мало место блиску до Загреб.

Во Заедницата на Македонците во РХ членува од 2000 година. Од 2006 до 2011 ја извршува функцијата потпретседател на МКД „Охридски бисер“, а сега е член на УО. Истовремено, од 2007 членува во Советот на МНМ за Град Загреб, а од 2011 е и негов потпретседател. Во Заедницата до Изборното собрание во април беше претседател на НО. Активно е вклучен во многу значајни програми на овие асоцијации, промовирајќи ја македонската култура и традиција во Хрватска. Еден од тие проекти е и збратимувањето на општината Калиновац од РХ со општината Богданци од РМ.

Со благодарност на упатените честитки за функцијата претседател на Заедницата, Ламбевски вели дека нема време за први впечатоци, бидејќи Заедницата има многу добри

програми кои треба и понатаму континуирано и квалитетно да се реализираат како и досега. Оваа функција носи и голема одговорност, па во овие турбулентни времиња и во сооднос со останатите обврски, ќе остане малку слободно време. Но, со помош на останатите членови, потпретседателите и секретарот, и со добра организација, тој верува дека ќе ја оправда дадената доверба.

- Плановите за иднината на Заедницата ќе ги оставиме за наесен. Сега можам само да ветам дека ќе работам само за интересот на Македонците во РХ и ќе ја поддржувам соработката со МПЦ, училиштата за македонски јазик, Советите, како и со сите останати заинтересирани здруженија кои заедно со Заедницата преку квалитетни програми ќе го промовираат македонското културно богатство, нагласи Ламбевски.

Да му посакаме на новиот претседател успешна и плодна работа за доброто на сите нас – македонското малцинство во Хрватска.

Е. Петровска

Промо-
в и р а н
Зборникот
за хрватско-
македонските
културни врски
со материјали од
Третата хрват-
ско-македонска
научна конфе-
ренција

*Зборникот го промовираа професорите Калогјера,
Тоциновски и Дуриќ*

Риека – македонистички бастион ВО СВЕТОТ

Во издание на Филозофскиот факултет во Риека неодамна излезе од печат извонредно значајниот зборник „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“. Всушност, тоа се материјали од Третата хрватско-македонска научна конференција на која настапија над стотина учесници, а се одржа од 23 до 25 март 2012 година во Риека. Зборникот на 15 март го промовираа уредниците професори Горан Калогјера, Васил Тоциновски и Дејан Дуриќ. Во неговата содржина вградени се 58 труда од 63 хрватски и македонски научници кои ги проследуваат овие успешни и повеќе вековни традиции и континуитет на пријателство, доверба и соработка меѓу двата народа. Трудот содржи мошне квалитетни текстови во кои хрватските автори третираат и вреднуваат македонски прашања, и обратно. Првата научна конференција била одржана во 2006 година

во Риека, а втората во 2008 година во Охрид. Најголем број од текстовите имаат компаративен пристап, што посебно говори за неговата вредност.

Зборникот е систематизиран во четири тематски целини: литература, јазик, историја и култура. Опфатени се многу значајни периоди и настани, движења и манифестации, автори и дела, процеси и пројави кои потврдуваат дека хрватскиот и македонскиот народ имаат повеќе сличности, отколку разлики. Секако, посебно треба да се одбележи зафаќањето на голем број прашања и области во таа меѓусебна комуникација. Тоа покажува дека соработката и влијанијата секогаш имале одредени вредности и отворале нови перспективи.

Во македонско-хрватските врски посебно место и значење имаат неколку автори и дела. Светлината на денот на хрватската земја ќе ја видат знаменитите книги за македонската

литература и култура: „Зборникот“ на браќата Миладиновци (1861), „Македонија или гласот на робот“ од Георги Капчев (1898) и „Бели мугри“ на Кочо Рацин (1939). Во тие традиции свое место и значење имаат македонските просветители Константин Д. Петкович кој бил руски царски конзул петнаесетина години во Дубровник, а помладиот негов брат Андреја Д. Петкович, со новите архивски истражувања на таа функција минал две децении во Риека. Оттука, ни малку не е случаен податокот што Загреб меѓу двете светски војни прераснал во македонистички центар. А таа своја работа македонските писатели, револуционери и општественици ја остварувале со несебична морална и материјална помош од нивните хрватски пријатели и соработници. Денес можеме да речеме дека Риека е македонистички бастион во светот.

Ива Чрњар

ВО ЗАГРЕБ

Откриена спомен плочата на Брашнарков

На 12 април годинава достоинствено беше откривањето на спомен плочата на главните градски гробишта Мирогој во Загреб, каде почива народниот велешки учител и револуционер, Македонецот Панко Брашнарков. Поставувањето на ова спомен обележје беше на иницијатива на Амбасадата на РМ во РХ, а во соработка со Општина Велес од Македонија. Панко Брашнарков ја поддржувал Резолуцијата на Инфорбирото и поради тоа во 1951 година бил затворен и депортиран на Голи Оток, каде набргу и починал. Локацијата на неговиот гроб е откриена од екипа новинари минатата година.

На откривањето на плочата меѓу бројните присутни беа и потпретседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Никола Гроздановски, претседателот на МКД „Охридски бисер“, Благој Штерјов, претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски и други, а за животот и делото на Брашнарков говореа градоначалникот на Велес, Горан Петров, кој ја предводеше делегацијата од Општина Велес, амбасадорот на РМ во РХ, Данчо Марковски и свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински.

- Велес памети и никогаш нема да дозволи заборавањето да ги прекрие делата на големите велешани. Со откривањето на ова спомен обележје, Општина Велес го означува привременото почивалиште на велешкиот учител и го започнува процесот за враќање на неговите посмртни останки во неговиот роден Велес, во своето обраќање рече градоначалникот Петров.

- Почитуван учителе, можеби твоите реки не можеа да ја исперат сторената ти неправда, но сигурно во себе го носат твоето дело и големата идеја за слободна, самостојна и независна Македонија, истакна амбасадорот Марковски.

Според Ангел Митревски, претседател на Заедницата, ова е пример дека никогаш не е доцна да се одбележи местото каде почива заслужен Македонец кој сторил многу за Македонија и точно да се знае каде се положени неговите посмртни останки. „Со ваквиот чин се докажува грижата за истакнати македонски личности од нашата историја“, додаде тој.

По полагањето венци и свежо цвеќе, со нежните звуци на песната „Болен ми лежи Миле Поп Јорданов“ што ја отсвирија членовите на инструменталната секција на МКД „Охридски бисер“, беше заокружена оваа свечена церемонија.

Е. П.

Години исполнети со пријателство, соработка и разбирање

Елизабета Канческа-Милевска, министерка за култура на РМ

Со овие зборови министерката за култура на РМ ги оквалификува двете децении од воспоставувањето на дипломатските односи меѓу РМ и РХ

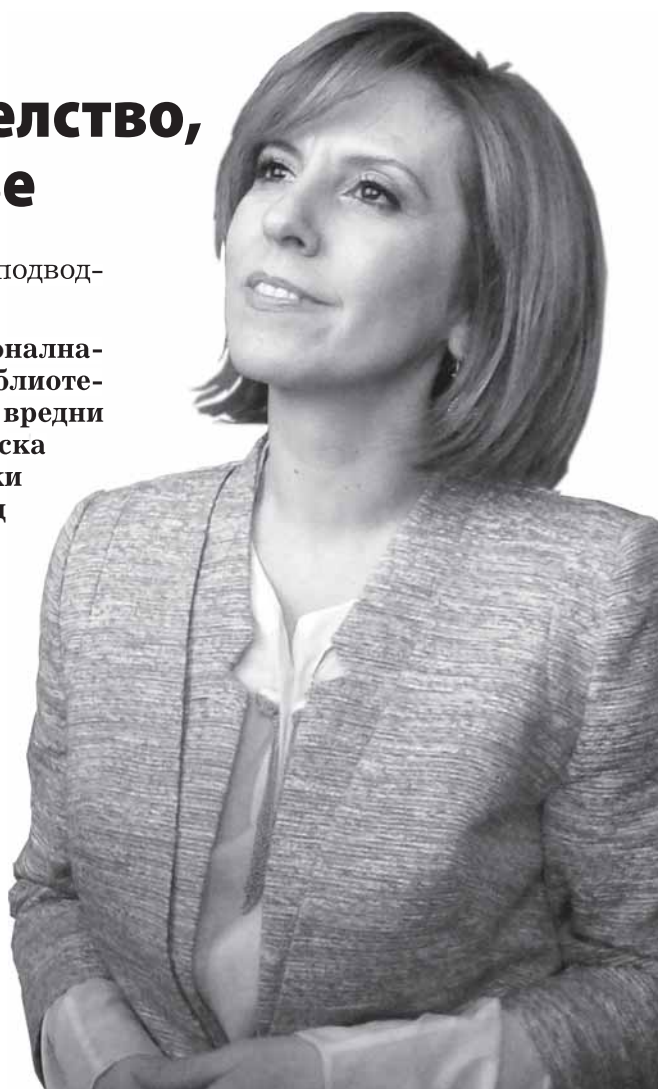
Почитувана министерка Канческа-Милевска, неодамна бевте во посета на РХ на одбележувањето на јубилејот 20 години од воспоставувањето на дипломатските односи на РМ и РХ. Познато е дека Македонија и Хрватска негуваат и развиваат одлични културни врски. Какви впечатоци понесовте од посетата на Загреб?

Во годината кога одбележуваме 20 години дипломатски односи помеѓу нашите две земји, дозволете ми да забележам дека Република Хрватска е наш голем пријател и партнер, не само во областа на културата, каде што постои голема размена на проекти и уметници, туку таа ни дава голема поддршка и на политички, и на економски план и на полето на евроинтеграциските процеси на нашата држава. Соработката на културно поле со Хрватска постои во сите дејности. Досега е реализирана размена на голем број гостувања на театарски куќи, изложби, учество на голем број истакнати хрватски уметници на нашите меѓународни манифестации, како што се Охридско лето, Струшките вечери на поезијата, Млад отворен театар. Плодна релација се остварува во областа на заштитата на културното наследство и размената на стручни кадри во рамките на меѓуинституционалната соработка, потоа соработката во рамките на УНЕСКО, во областа на заштитата на нематеријалното

културно наследство и подводната археологија.

Во таа прилика, во Националната и универзитетска библиотека во Загреб дониравте вредни дела – 130 тома македонска книжевност на англиски јазик. Што тоа значи, од една страна за хрватската читателска публика, а од друга страна за македонските автори, кои сега како што и сама нагласивте, во Хрватска се претставени на јазикот на Шекспир?

Би сакала да го изразам моето огромно задоволство што оваа едиција 130 тома македонска книжевност на англиски јазик е достапна за сите читатели на НУБ во Загреб, каде што грижливо се чуваат вредни артефакти на хрватската и светската книжевност. Исто така, едицијата македонска книжевност се наоѓа и во библиотеките во Ријека и Осиек. Присуството на овие вредни 130 тома македонска книжевност на англиски јазик во Хрватска, како и во 100 други поголеми национални библиотеки, научни и образовни установи во светот, подразбира убава можност како за хрватските, така и за читателите во многу земји на повеќе континенти, да се запознаат, но и да ја надополнат сликата што веќе ја имаат за спецификите на македонската литература. Преку публикувањето и преводот на овој капитален проект на Владата на Република Македонија и на Министерството за култура, сакавме да презентираме дека во поезијата, во прозата, во драмата, критиката и есејот имаме постигнато високи дострели, преку кои Македонија се леги-

мираше во национални и во универзални рамки.

Колку време Владата на РМ го подготвуваше проектот со 130 тома македонска книжевност преведена на англиски јазик и кој беше предводникот на оваа вредна иницијатива?

Иницијативата за реализација на овој капитален проект произлезе од страна на Друштвото на писателите на Македонија, а потоа беше наградена и прифатена од страна на Министерството за култура и Владата на РМ. Во оваа насока сакам да истакнам голема благодарност секако до претседателот на Владата на Република Македонија, г. Никола Груевски и сите членови на Владата, за заложбите, македонските книжевни вредности да станат достапни за целокупната светска јавност. Во целиот мошне обемен процес беа вклучени Министер-

ството за култура, НУБ „Св. Климент Охридски“ Скопје, како и академици од МАНУ кои ни даваа континуирана поддршка во реализацијата на проектот. Беше формиран еминентен редакциски одбор кој направи навистина репрезентативен избор на дела од македонската книжевност. Едицијата „130 тома македонска книжевност на англиски јазик“ е проект од траен културен карактер, што го одразува континуитетот на вековниот стремеж за зачувување на националниот и културниот идентитет, кој во историски рамки на македонскиот народ му обезбеди достоинствено место во светските цивилизациски достигнувања.

Јубилејот две децении од воспоставувањето на дипломатските односи на Македонија и Хрватска беше одбележан и со спектакуларен концерт на нашиот виртуоз од светски ранг Симон Трпчески во Загреб, кој предизвика воодушевување и

серија позитивни коментари. Можете ли да ни најавите некој следен проект врзан за Хрватска, некое гостување на звучно македонско име, или пак, нешто друго што е во план, а е врзано за оваа пријателска земја?

Бев горда на спектакуларниот концерт на нашиот виртуоз од светски ранг Симон Трпчески. Преполната концертна сала на „Ватрослав Лисински“, бројните овации и два биса беа сведоштво дека вечерта сите бевме сведоци на едно неповторливо музичко доживување и одличен начин за прослава на двете децении дипломатски односи меѓу Македонија и Хрватска, години исполнети со соработка, пријателство и разбирање. Од огромно знаење беше и изведбата на македонското дело „Фантазија на две фолклорни теми“ на композиторот Дамир Имери, кој исто така беше присутен на настанот. Годинава ќе следат и други настани преку кои ќе ја промовираме македонската култура во Хрватска.

Предвидено е Прилепскиот театар да се претстави на фестивалот „Еуроказ 2012“ во Загреб, Македонската филхармонија да одржи концерт во рамките на фестивалот „Дубровнички летни игри“ во Дубровник, изложбата „Синестезија“ ќе биде претставена во Ровињ и Пула и други настани кои се надевам дека ќе го привлечат вниманието на хрватската јавност. Од особена важност ќе биде и реализацијата на изложбите „Невидливиот пејзаж“ и „Пресек на македонската ликовна сцена од независноста до денес“, во организација на Музејот на современата уметност во Скопје кои ќе бидат претставени во Хрватска, како и изложбите „Современ хрватски дизајн“, во организација на Хрватското дизајнерско друштво и „Современа хрватска скулптура“, во организација на галеријата „Кловичеви двори“ од Загреб кои ќе може да ги види македонската јавност.

Милена Георгиевска

Поддршка на проекти за дијаспората

Во Загреб, остваривте и средба со претставници на македонското национално малцинство, каде меѓу другото се запознавте и со дел од нивните бројни активности кои се насочени кон зачувувањето на македонскиот идентитет и култура. Стана збор и за поддршка на одредени проекти од страна на Министерството за култура на РМ за македонската дијаспора во Хрватска. Со што конкретно би се почнало?

Посебно ми беше драго и навистина бев среќна и убаво се чувствував на средбата која ја остварив со претставниците на македонската дијаспора во Хрватска, кои во голем број беа присутни на промоцијата на едицијата во Националната библиотека, како и на концертот на Симон Трпчески во

салата „Лисински“ во Загреб. Остваривме и кратка средба на која имавме плодна дискусија во интерес на некои проекти кои би можеле да се реализираат во насока на промоцијата на македонската култура во Хрватска. Очекувам официјален допис од нивна страна со конкретни проекти како што се договоривме, сè со цел да ги разгледаме нивните барања, па да видиме кои би биле следните чекори во таа насока. Во оваа прилика, сакам да изразам голема благодарност до сите Македонци кои живеат во Хрватска за нивната укажана чест за време на мојата о ф и ц и ј а л н а

посета на Хрватска. Поддршката и негувањето на македонската заедница во Хрватска и на хрватската заедница во Македонија е од огромно значење за културите помеѓу нашите две држави и оваа поддршка бележи позитивен развој.

Министерката во разговор со претседателот на ЗМРХ, Орце Ламбевски и со секретарот Елизабета Петровска

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО РИЕКА

Спомен-плоча за просветителот Андреја Д. Петкович

Ова е четврто македонско споменично одбележување во Хрватска на личности и дела од македонската историја од 19. и 20. век, а тоа се браќата Димитар и Константин Миладиновци, Кочо Рацин, Панко Брашнар и Андреја Д. Петкович

Во македонско-хрватските културни врски во 19. век посебно место и значење има знаменитиот преродбенски деец Андреја Д. Петкович (1837, Башино Село, Велешко – 1897, Петроград). Во својата богата дипломатска ка-

риера како царски руски конзул во Ријека минал две децении од 1873 до 1892 година. Тоа беше повод и за новиот проект на почесниот конзул на Македонија во Ријека проф. д-р Горан Калогјера со поставување спомен плоча на зградата во која живеел и работел Петкович. Да забележиме дека ова е четврто македонско споменично одбележување во Хрватска на личности и дела од македонската историја од 19. и 20. век, а тоа се браќата Димитар и Константин Миладиновци, Кочо Рацин, Панко Брашнар и Андреја Д. Петкович. На 19 април се одржаа повеќе манифестации

со кои на најдобар начин се посведочија вековните врски и соработка меѓу македонскиот и хрватскиот народ. Денот почна со прием кај градоначалникот Војко Оберснел на делегацијата во која беа амбасадорот на Македонија во Хрватска Данчо Марковски, конзулот Горан Калогјера и делегацијата на Велес предводена од нејзиниот градоначалник Горан Петров. Во срдечен разговор стана збор за повеќе актуелни прашања во кои посебно беше истакната потребата и желбата за натамошна проширена и продлабочена стопанска и културна соработка меѓу двата града.

Хуманост

Во свечената сала на Градското собрание се одржа свеченото отворање на манифестацијата која најчесто беше именувана како Ден на македонската култура во Риека. Бројната публика ја поздравија градоначалникот Оберснели амбасадорот Марковски кој го прочита и поздравното писмо од Горге Иванов, претседател на Р. Македонија. Меѓу присутните истакнати претставници од општествениот живот на градот, беше присутен и претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Ангел Митревски. Потоа со интерес беа проследени искажувањата за животот и делото на Петкович на тројцата редовни професори од Филозофскиот факултет, Васил Тоциновски, Горан Калогјера и Ирвин Лукежиќ. Тоа беше своевиден мал научен собир. Тоциновски го претстави книжевното дело на Петкович, притоа посебно задржувајќи се на неговите најпознати песни „Могила в гора“ и „Глас од далека земја“ и на неговите препеви на трите басни од Иван Крилов кои всушност претставуваат своевидни авторски творби на

македонскиот преродбеник. Неговиот животен пат, студиите и извонредно успешната дипломатска кариера за која Петкович добил бројни високи странски одликувања беа тема на која се задржа Калогјера. Притоа, тој посебно ја одбележа неговата хуманост кога повеќепати дарувал парична помош за сиромашните граѓани. Двете децении конзулска работа на Петкович во овој град беа тема на искажувањето на Лукежиќ. Петкович остави сопствени траги во културната и просветна традиција, бил член на библиотеката, организатор на бројни музички концерти и гостувања на руски уметници и ансамбли. Тој бил доајен на дипломатскиот кор во градот.

Откривање

Импресивен и највозбудлив секако беше мигот на откривање на плочата на зградата на Трговскиот суд на раскрсницата меѓу Трпиминова и Задарска улица. На хрватски и на македонски јазик на плочата е испишано дека во неа одговорната функција на царски руски конзул од 1873 до 1892 година ја извршувал поетот, лингвист-

тот и преродбеникот Андреја Д. Петкович. Бројните домаќини и гости потоа присуствуваа и на отворање на амбулантата на стоматологот Златко Делов, што секако претставува нов прилог во проширената соработка меѓу нашите народи.

Попладнето беше резервирано за посета и разговори во МКД „Илинден“. Денес беше гордост да си Македонец во Риека, го започна своето обраќање градоначалникот Петров, уште повеќе, не криејќи го задоволството што трите споменични обележја се поврзани со револуционерната и културна традиција на Велес (Петкович, Рацин, Брашнар). Уверен оти посебно културната соработка меѓу двата града во иднина ќе дава нови резултати. За работата на првото македонско друштво МКД „Илинден“ во Риека и за дејноста и успесите на Македонците во Хрватска говореа Илија Христовулов, Михаило Давчевски, Велимир Лозановски и Ангел Митревски. Ден што ќе остане во трајно сеќавање како прекрасен пример на почит, доверба и соработка меѓу македонскиот и хрватскиот народ.

Ива Чрњар

Донација книги во Градската библиотека

Амбасадорот на РМ во РХ, Данчо Марковски на 11.април на Градската библиотека во Риека и подари 130 книги од македонски автори преведени на англиски јазик. Оваа донација е дел на проектот кој го поддржа Владата на Република Македонија, а го реализираше Друштвото на писателите од Македонија. Со овој проект релевантните македонски автори и дела се преведени на англиски јазик. Тоа е голем преведувачки

и издавачки потфат со кој се докажа како македонската литература може да се приближи на светската читателска публика. Амбасадорот Марковски ја посети Риечката библиотека во друштво со почесниот конзул на Република Македонија во Риека Горан Калогјера, градоначалникот од Велес, Горан Петров, претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска Ангел Митревски и претставникот на МКД „Илинден“ Здраве Зафиров. Искажувајќи голема благодарност,

директорката на Градската библиотека во Риека Горана Тушканди тоа оваа донација Михочиќ истакна дека библиотеката е вистинско место каде што

се поттикнува мултикултуралноста и поради тоа оваа донација на книги е вистински вредна.

И.Ч.

Вредни дела на англиски јазик во Риека

Пријателите остануваат пријатели

Гамитот на НАТО во Чикаго беше и помина. И кога станува збор за РМ тој не донесе ништо ново. Иако, со месеци наназад се говореше дека средбата на врвот на Алијансата не е посветена на ново проширување, сепак постоеја некои скриени надежи дека правдата сепак постои, дека можеби е бавна, ама секогаш стигнува. Стана очигледно дека во меѓународниот правен поредок силата на аргументите и на правото, не секогаш ја имаат главната решавачка улога. За жал, Чикаго беше копија на Букурешт. Македонија не го доби заслуженото и веќе одработено место во НАТО.

Но, ако може да биде некаква компензација и сатисфакција, доби нови пријатели или ги потврди старите. Меѓу нив, несомнено, во прв ред влегува Република Хрватска. Не само што имаат длабоки историски корени во меѓусебната соработка, не само поради заедничкото живеење во некогашната заедничка држава, не само затоа што заедно го изодеа патот кон НАТО-членството, па и кон Европската

унија, туку многу повеќе заради заедничката иднина, што допрва ќе ја споделуваат.

За разлика од Хрватска која за свој сосед ја има Словенија, Македонија ја има Грција. Љубљана и Загреб најдоа најдобар можен начин за да го надминат меѓусебниот билатерален спор, кој во основа има територијален предзнак. За разлика од нив, Атина и Скопје немаат територијален спор. Напротив, едно насилно наметнато прашање за името на државата Република Македонија. Грција го издигна на ниво на фрустрации и комплекси поврзани и со историјата и со некаков иредентизам, што како минува времето, добива карикатурални размери. Македонија земја со два милиони жители, официјална Атина ја претставува како некаква сериозна закана за нејзиниот територијален интегритет и таа приказна со години наназад успева да ја продаде на наивниот Запад.

А, Запад, ако сакате и ЕУ и НАТО, на сметка на Грција и децениската нејзина улога на галениче, чија цена сега ја плаќаат сите даночни обврзници од евро-зоната, се подготвени да ги урнат и темелите на целиот меѓународен правен поредок игнорирајќи ја одлуката

на Меѓународниот суд на правдата во Хаг. Промовирањето на силата како главен аргумент во решавањето на билатералните спорови, секогаш се враќа како бумеранг. Силата не може да биде оружје во рацете на НАТО, ни на ЕУ, уште помалку на Грција за надминување на наметнатиот проблем со името на државата Република Македонија. Напротив! Западот може со неговата перфидна политика на морковот и стапот да влијае врз (ре)дефинирање на македонската структура на власта, но никогаш не ќе може да го издејствува тоа што Грција во суштина го бара од Македонците да се откажат од сопственото име, сопствениот етнос и сопствениот народ.

Македонците, историски гледано, преживеале и царства и династии, и турско и каурско, и српско, и бугарско, и грчко. Ама останале Македонци. Ќе ги преживеат и овие премрежија. Зашто, ако Грција не е подготвена да се соочи со реалноста и постоењето на Македонија и Македонците, тоа е навистина нејзин проблем, а не наш. Држењето во заложништво е само поигрување со мирот и регионалната стабилност и ништо повеќе од тоа. Прашање е само до кога Големите тоа ќе го толерираат.

Предраг Димитровски,
поранешен главен уредник во „Вечер“ и новинар во „Дневник“

Загриженоста од радикализам – причина плус за членство во НАТО

Обединетата Македонска Дијаспора изрази длабока загриженост по мајските протести во Скопје, кога илјадници лица побараа ослободување на осомничените за петократното убиство кај Смилковското езеро. Порачуваат дека загриженоста за постоење исламистички тероризам во Македонија е причина плус администрацијата на американскиот претседател Барак Обама и НАТО да се заложат за прием на земјата во Алијансата.

„Ги повикуваме лидерите на етничките Албанци да бидат погласни во спротивставување на исламистичките протести и закани кон Македонците. Како што Грција продолжува нелегално да го блокира членството на Македонија во НАТО, постои длабока загриженост дека исламските терористи во Македонија се обидуваат да ја дестабилизираат земјата, и да предизвикаат војна пред да биде доделено членство во НАТО. Ова е уште една причина

за администрацијата на Обама и НАТО конечно да го направат она што е правилно и да и доделат на Македонија членство во НАТО, кое е веќе стекнато на боиштата во Авганистан и Ирак”, изјави Методија Колоски, претседател на ОМД.

(Макфакс)

Дваесет години Европско движење во Сплит

Европското движење во Сплит како дел од меѓународните невладини организации, дејствува во Република Хрватска на територијата на Сплитско-далматинската жупанија. Формирано е во 1992 година во годината на меѓународното признавање на РХ, како дел од Хрватскиот совет на европското движење, а од 1997 година работи како самостојна организација. Од 2003 година за своето дејствување го користи репрезентативниот простор на југоисточната кула на Диоклецијановата палата како Европски дом Сплит.

Целта на движењето е промовирање на европската идеја, поттикнување на културната, научната и стопанската соработка помеѓу европските народи и поттикнување на процесите на европската соработка. Важна задача, меѓу другите, е промовирање на Сплит како значаен културен, научен и стопански центар, почитување на човечките права и основните слободи, како и демократизација и развој на правната и социјалната држава. Исто така, придонесува во формирањето на конструктивното и критичкото јавно мислење за важните аспекти во процесот на пристапување на РХ во ЕУ.

ЕДС организира и подготвува разни проекти, стручни и научни семинари, издава публикации и ја информира јавноста за приклучувањето на РХ кон европските интеграции. Она што е многу важно за сите припадници на националните малцинства во Сплит е можноста за користење на конгресната сала, која е една од најрепрезентативните сали во градот, за организација на своите манифестации. Освен поединечните истакнати членови од

Благодарница за успешна соработка: Иво Грга и Ангел Митревски

јавниот живот на Сплит, и тоа од културниот, спортскиот или политичкиот, а ги има преку 200, во ова здружение има и преку 30 колективни членови меѓу кои се и националните здруженија на подрачјето на Жупанијата и Град Сплит, помеѓу кои се и Заедницата на Македонците во РХ, МКД „Македонија“ Сплит, Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит и жупанискиот претставник на македонското национално малцинство за Сплитско-далматинската жупанија.

БЛАГОДАРНИЦА

Годинава е во знакот на одбележувањето на големиот јубилеј на ЕДС – 20 години од формирањето, што беше прославено на Денот на Европа.

- Низ дваесет години дејствување дадени се низа предлози и иницијативи, а особено впечатлива е иницијативата за одбележување на Денот на Европа кој вклучи разни општествени групи, институции, здруженија и истакнати поединци во активностите на меѓународната соработка, демократизацијата на општеството и информирањето, владеењето на правото, како и развојот на стопанството и на другите области. Понатамош-

ниот развој на овие активности се претпоставка за квалитетно вклучување и дејствување на граѓаните и локалните заедници во условите кога Хрватска станува членка на ЕУ – истакна Иво Грга, долгогодишен претседател на ЕДС.

„Европската недела“ во Сплит во организација на ЕДС и Градот Сплит се одржа на почетокот на мај и беше збогатена со бројни содржини, а на Свечената академија на ЕДС во присуство на високи претставници од Министерството за надворешни работи и европски интеграции, беше претставена и кандидатурата на Сплит за европски град на културата.

- На истата Свечена академија беа доделени и благодарници за придонес во работата на ЕДС во меѓународната соработка и европската интеграција, а меѓу овогодешните добитници се Заедницата на Македонците во РХ, МКД „Македонија“ Сплит и нивниот претседател Ангел Митревски.

За време на Денот на Европа во ЕДС и оваа година беа поставени паноа на кои беа претставени сите национални малцинства во Сплит со податоци за нивната работа во текот на годината.

Билјана Митревски

Нова премиера во режија на Иван Поповски

Новата театарска претстава „Идиот“ направена по истоимениот знаменит роман на Фјодор Михајлович Достоевски, а во режија на Иван Поповски, премиерно беше изведена на 1 април 2012 година во Загребскиот театар на младите (ЗКМ). Со својата импресивност таа претставува вистински четиричасовен музичко-сценски спектакл додека музиката во живо ја изведува ромски оркестар.

Иван Поповски е ценет македонски режисер кој веќе 20 години живее и успешно работи во Москва. Дипломира и магистрира на секторот за режија на Руската академија за театарска уметност (ГИТИС) во Москва, во класата на проф. Пјотр Фоменко (1993). За својата рабо-

та има добиено бројни награди и признанија од театарската критика во Русија, а носител е и на Гран-при наградата на Фестивалот БИТЕФ за претставата „Авантура“ во 1997 година. Во 2007 година прогласен е за амбасадор на културата на Македонија во Москва.

Собирајќи голем број познати актери во Загреб, Поповски го режира „Идиот“ кој со својата тема влегува во дијалог со нашите турбулентни времиња, а истовремено опишува и многу работи што заминуваат и одумираат. Тој вели дека овој текст моментално му е најдраг и дека има допирни точки со денешното време. Покрај режијата, Поповски ги потпишува и драматургијата и адаптацијата на текстот на овој

прославен руски класик. Тој тврди дека во ЗКМ нашол голем и јак ансамбл со кој можат да се работат овакви гламурозни и раскошни проекти. Во претставата глумат Франо Машковиќ, Нина Виолиќ, Миливој Беаџер, Горан Богдан, Наташа Дорчиќ, Марио Мартиновиќ, Ксенија Маринковиќ, Луција Шербеџија, Барбара Прпиќ, Јадранка Гокиќ, Дамир Шабан, Зоран Чубрило, Филип Нола, Дора Полиќ Витез и други.

Претставата „Идиот“ од страна на публиката и комплетната театарска критика, одлично беше оценета и прифатена.

Е. П.

СРЕДБА СО МИЛЕ СТОЈКОСКИ

Неуморниот прилепчанец Миле Стојкоски, по маратоните до Атина и Пекинг, на 15 март од Крушево, родниот град на Тоше, храбро се упати на пат долг 3500 километри низ 15 европски држави, за да пристигне на отворањето на Летните олимписки игри во Лондон на 27 јули 2012 година. Ова му е веќе десетто маратонско патување со неговата инвалидска количка, во која се најде кога остана неподвижен по тешката сообраќајна несреќа во Прилеп во 1996 година. Борејќи се со својот хендикеп, поранешниот велосипедист Стојкоски продолжува да се бави со многу спортски и хуманитарни активности со цел за интеграција на лицата со хендикеп и остварување на нивните основни права и интереси во секојдневниот општествен живот. За своите дела има добиено многу признанија и награди.

На маратонот „Лондон 2012“, на 22 април Миле прис-

Крушево – Загреб – Лондон

тигна и во Загреб, каде на главниот градски плоштад го пречекаа македонскиот амбасадор во Хрватска, Данчо Марковски, новиот претседател на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, претставници од МКД „Охридски бисер“ и уште многу македонски и хрватски пријатели на спортот и хуманоста. Во името на Заедницата, Ламбевски на Миле му посака многу здравје и среќа со надеж за успешно реализирање на проектот и му подари неколку книги

и списанија од издаваштвото на Заедницата и маица со амблемот на Заедницата за спомен на пријатната средба и дружење.

Миле Стојкоски ја има и логистичката поддршка на мрежата бајкерски здруженија од земјите каде што проаѓа на патот до Лондон. Со овој јубилеен маратон тој уште еднаш докажува дека силата не е само во мускулите на човекот, туку во неговата неизмерна енергија, истрајност и волја за живот.

Е. П.

МОСТ НА ПРИЈАТЕЛСТВО

Велигденско јајце од срце

Повелбата за пријателство меѓу општината Калиновац од РХ и општината Богданци од РМ не е само хартија, туку едно долготрајно искрено пријателство. Тоа се докажува во изминативе три години од кога и започна оваа соработка меѓу двете општини. Оваа година за Велигден делегација од Копривничко-крижевската жупанија ја посети општината Богданци во состав: заменикот на жупанот Дарко Собота, началникот на општина Калиновац, Бранко Собота, пратеникот во Жупаниското собрание Хелга Југ, инаку родена во Битола од мајка Македонка, Мирослав Ковачиќ, Милан Фел, Жељко Имбриша, Миро Покривко од општината Калиновац, директорот на канцеларијата на туристичката заедница во Копривничко-крижевската жупанија Здравко Михевц со својот стручен соработник Крешо Блажек и потпретседателот на Советот

на МНМ за Град Загреб, Орце Ламбевски.

Посетата имаше големо значење и не случајно се организираше на најголемиот христијански празник – Велигден. Подарокот „Велигденско јајце од срце“ или на хрватски „Писаница“, го краси плоштадот во градот Богданци. Мотивите што се осликани на овој експонат од едната страна преку наивната уметност го претставуваат подравскиот крај, а од другата страна се мотиви од македонската традиција и култура.

Градоначалникот на градот Богданци Ристо Ичков, неговиот соработник Митко Влахов и жителите на општината Богданци на најдобар начин ги дочекаа гостите од Хрватска и го покажаа она најдоброто од Македонија – гостопримството, срдечноста, фолклорот, песната и традицијата.

Вакви спомени треба да бидат само пример како се гради и одржува мостот на пријателство меѓу народите со различни култури.

О. Ламбевски

Целиот мој живот е музика

РЕНАТА ФИРСТ

Рената Фирст е родена 1972 година во Загреб, но зборува за Македонија, пее за Македонија. И тоа на македонски јазик, благодарјќи на нејзините родители Менка и Живко Лозановски кои со многу љубов ја учеле неа и братот Александар. Тие се по потекло од Бабино и Доленци, Демирхисарско. Уште како мала, Рената секое лето ги посетувала многубројните роднини во Македонија.

- Отсекогаш сум сакала да одам во Македонија, особено во Доленци, родното место на тато. Кај тетка ми Зора, заедно со братучетките Вера и Жана, претпладне нижевме тутун на игли, па го протнувавме на конец и го бесевме по куќата да се суши. Прстите ми беа лепливи и жолто-кафеави од тутунот, но тоа воопшто не ми сметаше. Попладне, обично одевме на капење на реката Бигор. Нè имаше деца на иселеници од секаде, од Белград, Виена, Париз, Скопје, и едвај чекавме повторно да се видиме и забавуваме. Вечерите ни беа резервирани за селското диско со земјен под, каде се дигаше огромна прашина додека игравме, но ние вистински уживавме. Понекогаш и оган палевме, па седевме околу него и пеевме. Никаде небото

не е толку свездено како таму. Спомените на тие безгрижни и среќни мигови од младешките години ми се многу драгоцени и едни од најубавите, се присетува Рената со насмевка на лицето.

Роднините од мајчината страна и биле инспирација за големата љубов кон музиката. Нивното дружење секогаш било со песна и свирка, а особено ја воодушевувал братучедот Петар од Скопје кога свирел на хармоника. И така, освен основно и средно училиште, Рената во Загреб завршува и музичко. Но, својот талент го пронаоѓа во пејачките води. Од училишниот хор, продолжува да пее во женскиот вокален ансамбл на КУД „Трешњевка“ каде членува полни 13 години под водство на диригентот Дијана Атанасов-Пиљек и маестро Божо Поточник. Со членството во МКД „Охридски бисер“, година и пол ја води пејачката група „Моми бисерни“. Денес е член на етно составот „Езерки“ при Хрватско-македонското друштво на пријателство.

- Целиот мој живот е музика. Но, таков начин на живот одзема многу слободно време и тешко е да се усогласат сите обврски. Поради тоа, многу им должам на родителите, на сопругот Томислав, ќерката Петра и синот Кристијан, како и на

колегите од фирмата „Т-сom“ каде работам веќе 20 години, без чија поддршка и помош не би можела да се бавам со она што најмногу го сакам и што ме исполнува, ја изразува таа својата благодарност.

И тоа не е сè. Рената од минатата година е и член на претседателството на Советот на MNM за Град Загреб и со голем ентузијазам ги исполнува работните задачи. И со срце, кое чука за Македонија. Безброј активности, безброј должности. Но, семејните летувања во Охрид или на Јадран се најубав одмор. Се разбира, во друштво на нејзините најмили од Македонија.

Елизабета Петровска

Рената со семејството

Со етно составот Езерки

Докторско искуство преточено во Хрватска

На работното место во Шибенската болница: проф. Илиев и др. Андонова Илиева

Желбата на двајцата доктори да живеат на море, но и потребата на хрватското здравство од овој вид кадар се совпаднаа, па така, проф. д-р Васил Илиев и д-р Ирена Андонова Илиева станаа дел од македонската дијаспора во Хрватска

Шибеник уште од првиот миг многу им се допаднал

Професорот д-р Васил Илиев и неговата животна сопатничка д-р Ирена Андонова Илиева пред три месеци својата скопска адреса ја заменија со хрватска. Нивното богато професионално знаење и искуство од областа на гинекологијата мошне успешно го пренесуваат во Шибенската болница, каде стапија на должност. Нивната желба да живеат на море, но и потребата на хрватското здравство од овој вид кадар се совпаднаа, па така, двајцата доктори станаа дел од македонската дијаспора во Хрватска. Нивните досегашни искуства, како што велат, се позитивни, а новата средина им дава поттик за нови доживувања.

Некои луѓе едноставно тешко се одлучуваат на промени, но дефинитивно тоа не е случај кај овој брачен пар, кој одлично функционира, и како колеги и како партнери. Проф. Илиев, кој има впечатлива биографија, е роден во Скопје каде завршил Медицински факултет. Своето образование го надградувал во Германија, Шпанија, Америка и Англија. Се смета за еден од врвните урогинеколози и експерт за реконструктивна хирургија. Од неговите досегашни професионални ангажмани ќе наброиме само неколку: редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, професор-гостин на универзитети во Аркансас и Тенеси во САД, професор-гостин

на Централниот универзитет во Барселона, Шпанија...

Д-р Ирена Андонова Илиева е родена Скопјанка и таа студиите ги завршила на Медицинскиот факултет во Скопје, а подоцна се вработува во Клиничкиот центар во Одделот за гинекологија. Активно е вклучена во неколку проекти, како на домашно, така и на меѓународно ниво и во моментот го подготвува својот докторат. Вели нема поубаво чувство од тоа кога на свет ќе донесе нов живот.

„Емоциите на родилките се многу силни и јас како жена посебно ги чувствувам. А плачот на новороденото дете е приказна сама за себе. Но, за жал, нашата работа има и друга страна, онаа потемната, кога се во прашање тешки болести кај жените, со кои се борат за живот“, вели д-р Ирена.

Проф. Илиев посочува дека Шибеник уште од првиот миг многу му се допаднал.

- Во овој прекрасен град имаме пријатели кои пред неколку години од Скопје се доселија токму овде. Ни се допадна далеку помирниот начин на живот, отколку што тоа е случај во Скопје. И одлуката за селење падна. Во Скопје по 40 минути губевме време додека да стасаме на работа, а овде тоа време можеме многу покорисно да го искористиме. Интересно ни е, секојдневно откриваме нови улици и места во градот и

околината, секојдневно запознаваме нови лица, но исто така, најдовме и наши сонародници од Македонија со кои редовно се дружиме, додава проф. Илиев.

Нивните деца Игор и Мила, исто така, имаат само зборови на пофалби и задоволство од новата средина. И нестрпливо чекаат да почне летото и капењето по прекрасните плажи и по островите на Шибенскиот архипелаг.

Милена Георгиевска

Искуство какво само можеме да посакваме

- Само да ја земете биографијата на професорот и да го направите првиот разговор со него и со неговата сопруга Ирена, ќе ви стане јасно дека само можете да посакате таков кадар да дојде во вашата средина. Таквото искуство, а и сега веќе потврдената наша доверба во тек на овој релативно краток период на работа на нашиот Оддел, само ја потврдуваат мојата теза дека јас како директор немам никакви дилеми за нивно ангажирање. Исто така, планираме проф. Илиев да даде безрезервна поддршка за активирање на нашата научна единица, каде може многу да стори со своето богато научно искуство, ни изјави директорот на Шибенската болница, д-р Жељко Буриќ

Кратки пролетни цртици

24. 3. 2012. – Три секции на хуманитарниот концерт „Ден на нарцисите“

Во организација на осиечкиот „Мамма Клуб“ каде членуваат жени заболени од рак на дојка, и оваа 12 година по ред се одржа хуманитарен концерт на Денот на нарцисите, 24 март 2012, на плоштадот Анте Старчевиќ.

Оваа година учествуваше и МКД „Браќа Миладиновци“ со пејачката секција „Вардарки“, инструменталната „Т’га за југ“ и фолклорната „Танец“. Прекрасните македонски песни и ора со богатите носии беа топло поздравени од присутните, а организаторите, на вредните поддр-

жувачи на нивните активности им врачја благодарници.

Вардарки и Т’га за југ

31. 3. 2012. – Шарени јајца во боите на градот – Цветници во Осиек

Во очекувањето на Велигден и овој пат во Осиек беа одбележени Цветници со манифестацијата Шарени јајца во боите на градот на која со своите велигденски обичаи секоја година се претставуваат здруженијата на национални малцинства од градот Осиек.

За претставување на богатството и убавината на македонските велигденски традиции се погрижија вредните членки на етно работилницата „Везилки“ со прекрасно изработениот накит, сувенири, но и готвени специјалитети – тавче грав-

че, пити со сукани домашни кори, баклави, тулумби и други колачи, и детската секција „Бисерчиња“ со изложба цртежи на тема „Велигден“ и весели јајца кои ги боеја детските раце.

Гужвата и овој пат беше најголема пред нашите штандови – има ли од тоа поголема награда за нас?

28. 4. 2012. – Македонско-албанско другарување во ОУ „Вијенац“

Децата од наставата по македонски јазик од Осиек во саботата се дружеа со децата од наставата по албански јазик која, според моделот Ц почна да се одвива во ОУ „Вијенац“ од овој јануари. Организатори на дружењето беа учителите, Јулијана Тешија и Менду Имери, обајцата по потек-

ло од Македонија, а децата се претставија со кратки презентации на историјата, јазикот и традициите на сопствениот народ.

Учениците по македонски јазик на крајот на своите соученици им ја запеаја „Македонско девојче“ и ги подучија како да го тактираат 7/8 ритам. Табла-

та набрзо беше целата ишарана со имињата на децата на двата јазика и на двете азбуки, покрај Те сакам и Të dua – вистински пример како етничките разлики можат да нè зближуваат, наместо да нè разделуваат.

Јулијана Тешија

На празникот на светите Кирил и Методиј во Загреб

Свети Кирил и Методиј беа и остануваат наша најголема гордост пред другите и наша најсилна духовна тврдина пред сите кои го негираат нашето име, идентитетот, јазикот, културата, историјата и сè што е наше македонско

Св. Кирил и Методиј

Протојереј Кирко Велински отслужи Света Златоустова Литургија

На 24 мај 2012 лето Господово, на празникот посветен на светите Кирил и Методиј, како и во чест на Вознесението Христово – Спасовден, во Загреб парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински отслужи Света Златоустова Литургија, каде се обрати на верниот народ со зборовите: Браќа и сестри, драго ми е што дојдовте во голем број, заедно и молитвено да ги одбележиме спасоносниот настан – Вознесението Христово Спасовден и македонските и селовенски просветители светите Кирил и Методиј. Еве и денеска си спомнуваме и се молиме на духовните великани од нашиот

род, на светителите кои преку своето дело го афирмираа нашиот јазик, просвета и култура. Свети Кирил, иако гробот му е далеку од нашата родна Македонија, тој е близу до секаде каде што сме и сè што е наше. И ние Македонците во Загреб и цела Хрватска да размислуваме, да се учиме и подучуваме за тоа, како со себе си и како со другите, како со слогата и љубовта и како со неслогата и омразата, како со временото и како со вечното. Денеска на денот на Св. Кирил и Методиј се потсетуваме на тоа колку треба да ги живееме и почитуваме верата и црквата, колку да ги чуваме јазикот и писмото, кол-

ку да ги вреднуваме просветата и културата. На денешниот ден исто така се потсетуваме колку сегашноста и иднината не можат без минатото.

Благочестиви христијани и христијанки, Свети Кирил и Методиј беа и остануваат наша најголема гордост пред другите и наша најсилна духовна тврдина пред сите кои го негираат нашето име, идентитетот, јазикот, културата, историјата и сè што е наше македонско.

На крајот парохискиот свештеник, во чест на именденот, во дворот на црквата за сите присутни приреди скромна трпеза на љубовта.

Иван Лепитков

Изложба на „Графички бревијар“

ДИЈАНА ТОМИЌ-РАДЕВСКА

Загреб: На 29 март 2012 година, Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски „Спектрум“ од Загреб, во уметничката Галерија Копјар организираше изложба на познатата македонска графичарка Дијана Томиќ-Радевска, која за прв пат се претстави со синкретичкиот проект „Графички бревијар“. На отворањето говореше претседателката на здружението, Славица Коретиќ, сопственичката на галеријата, Ана Копјар и Конча Пиркоска, историчар на уметност, а водителката Марија Георгиева Петриќ ги поздрави гостите меѓу кои беа и Драгутин Палашек, помошник на раководителот за култура на Град Загреб, Дијана Машало Перковиќ од Хрватската матица на иселеници, Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, претставници од Заедница-

та на Македонците во РХ, МКД „Охридски бисер“ и други.

Посетителите имаа можност да видат два тематски исти, но стилски различно конципирани циклуси „Седумте смртни гревови“ и „Рециклирање“.

- Преку графиките, авторката ја проблематизира сеопштата современа морална деградација на човечкото битие. Со тенденциозното, технички непрецизно изведување на дел од застапените мотиви и низ редуцираното користење на бојата, Томиќ-Радевска претендира преку естетиката на грдото, визуелно да ја удвои, да ја потен-

цира депримирачката морална слика за светот во кој опстојваме. Преку темата „рециклираните“ во која доминира поетиката на убавото, авторката се обидува низ ритмичката поставка и колористичкото збогатување, да ја омекне, да ја осветли темната страна на етичкиот дискурс и да ја воспостави рамнотежата на

генералниот концепт, во своето излагање рече Пиркоска.

Дијана Томиќ-Радевска е истакнат академски уметник, графичар и дизајнер од Скопје. Членка е на ДЛУМ од 1985 година. Досега има одржано многу самостојни и групни изложби, меѓу кои позначајни се изложбите во Скопје, Белград, Милано, Мастрихт, Ахен, Берлин и Њујорк, потоа претставувањата во Париз, Дрезден, Санремо, Софија, Краков и други. За своето уметничко творештво е наградена со повеќе признанија.

Е. П.

„Африка“ во Загреб

ТОМИСЛАВ МАРИЈАН БИЛОСНИЌ

Повторно се сретнавме со хрватскиот писател и уметник, големиот пријател на Македонците, задранинот Томислав Маријан Билосниќ. Овој пат тоа беше во Загреб, на 21 март годинава во Друштвото на хрватските книжевници. Поводот беше промоција на две негови стихозбирки, „Црното е црно“ и најновата, „Африка“, во издание на задарското издавачко здружение „3000 години За дар“.

Неколку песни од стихозбирките прочита самиот автор, а промоцијата ја водеше книжевната критичарка и писателка, Лада Жиго, која даде и филозофски осврт за поезијата на Билосниќ. Таа рече дека „Африка“ не е само географски или

егзотичен простор, туку простор на исконската човечка состојба, потрага по најголемата загатка – што е тоа човек. Во самата поезија се наслутува двостраност каде се соединуваат светлото и темнината, вели Жиго, а во неа има и Хераклитова филозофија како што е немирот на огнот, симбол на вечните промени и движења.

Книжевниот критичар и писател, Давор Шалат, се осврна на метафориката во црното и

белото, како две радикални спротивности на животот и светот.

- „Африка“ е вистинско пророштво каков е всушност човекот. Како би ја спасил основата на човечноста, Билосниќ преку своето уметничко искуство и начинот на доживување и осознавање на светот, влијае и предупредува на сосема кри-

виот правец по кој оди човечката цивилизација, пращувајќи се каков ќе биде неговиот исход, рече во своето излагање Шалат.

Вредно е да се спомене дека оваа година Билосниќ ја отпечати својата стота книга – Самостојниот вод на уметниците од Задар, воедно прославувајќи го 65-от роденден и 45-годишнината од неговото уметничко творење.

Е. Петровска

Икони за ВОСХИТ

Секогаш полни со содржини, традиционалните „XXI Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ во Сплит, оваа година почнаа порано од било кога до сега, и тоа веќе на 14 април со отворањето на изложбата на икони на уметничката Вера Буловиќ-Исмаиловски од Загреб. Уметничката која го учела иконописот кај словенечкиот иконописец отец Михаило Харди, на сплитската публика и се претстави со 28 икони изработени во традиционална техника на темпера на даска како една од најпостојаните техники на сликање на иконите. Низ изложбата се претставени ликови на евангелисти, светци, на Исус Христос и Богородица. Во просториите на МКД „Македонија“ каде што е и отворена оваа изложба, на нејзиното отворање беше приредена и пригодна музичка програма.

Изложбата ја отвори Марица Ружиќ, началник на секторот за национални малцинства во градската управа и во името на градот Сплит и на градоначалникот Жељко Керум ги поздрави сите присутни.

- Среќна сум и горда што моите дела најдоа место кај вас, Македонците, а особено затоа што таа е отворена во

На отворањето на изложбата беше приредена и пригодна музичка програма

пресрет на Вашиот најголем христијански празник – Велигден, им се обрати со пригодни зборови и Буловиќ-Исмаиловски, истовремено честитајќи им го на присутните Велигден.

Претседателот на МКД „Македонија“ од Сплит, Ангел Митревски, ја отвори оваа традиционална манифестација и ги запозна гостите на кратко со содржините што ќе ги одбележат овие традиционални „XXI Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ во Сплит.

Големото задоволство со изложбата го искажа и нашиот протојереј на Македонската Православна Црква во РХ, отецот Кирко Велински, воодушевен што оваа изложба е поставена во предвечерието на Велигденските празници. Исто така, оваа ретко видена изложба во Сплит предизвика големо внимание и ги задоволи вкусовите и на другите посетители. Изложбата беше отворена секој ден попладне до 27 април 2012 година.

Билјана Митревски

Детска креативност во Сплит

Како и секоја година, МКД „Македонија“ од Сплит организира детски работилници, и тоа со одреден повод. На тој начин доаѓа до израз креативноста на децата, кои со својата имагинација и вредните рачиња создаваат дела на кои подоцна им се восхитуваат. Една таква работилница беше организирана пред Велигден, што резултираше со голема детска радост и задоволство. Малите членови на Друштвото,

пред сè деца и внуци на членовите на МКД „Македонија“, се собраа веќе традиционално да ја накитат велигденската гранка и да ги бојадисаат јајцата. Меѓусебно дружејќи се и истовремено творејќи, тие успешно ја завршија доделената задача. Секако ова е еден убав обичај кој веќе заживеа кај сплитските Македонци и стана една добра Велигденска традиција.

Б. М.

ПРОДОЛЖУВААТ ПРЕДАВАЊАТА ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ

Радоста е голема кога си помогнал некој да оздрави

Двата циклуса на предавања што ги реализираше познатиот сплитски нутриционист и спортски советник Денис Борош од февруари до крајот на април оваа година се покажаа како вистински погодок. Новата серија предавања беше закажана во мај

Кога ќе започнеш со нешто ново во активностите на своето македонско културно друштво Македонија во Сплит, никогаш не знаеш какви резултати ќе донесе таа новост“ – ова се зборовите на претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски по завршувањето на вториот циклус на предавања кој го одржа познатиот сплитски нутриционист и спортски советник, Денис Борош. Тој не можеше да го сокрие своето задоволство од популарната тема на двата циклуса на предавања кои беа одржани во периодот од февруари до крајот на април оваа година.

Од друга страна, собирајќи ги впечатоците на Борош, не можевме да се отргнеме од впечатокот дека и тој е задоволен од посетеноста на своите предавања.

- Она што посебно ме радува е податокот што сè повеќе луѓе доаѓаат на моите предавања со цел да стекнат некои нови сознанија за лекувањето на болестите од кои тие конкретно боледуваат. Зарем постои подобра награда за некој, од сознанието дека на некој си му помогнал

Денис Борош предизвика голем интерес со своите предавања за лекување на болести со одреден начин на исхрана

да оздрави и да ја најде својата среќа во оздравувањето, вели нутриционистот Борош кога го прашавме што е тоа што го мотивира да ги сподели своите огромни сознанија за лекување на многу болести преку одреден начин на прехрана.

Најновата серија од две предавања беше од 3 до 10 мај оваа година, а доста порано беа пополнети резервациите за сите 60 места во големата сала на МКД „Македонија“ во Сплит. На овие предавања Денис Борош се потруди да ги објасни

врските помеѓу крвните групи и професиите со кои се бават луѓето, што веќе во најавата предизвикаа огромно внимание во Сплит.

Билјана Митревски

Јагода Тренеска Цветичанин – 18 години активна Македонка

Мајка, сопруга, професорка. Жена со многу функции на кои одлично се снаоѓа. Јагода Т. Цветичанин слави полнолетство во управување со МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек

Го сакам Шопен, но и Пајдушкото оро

Вљубеник во музиката, професорка по клавир со долг стаж, полнолетна активистка: Јагода Тренеска Цветичанин 18 години е членка на МКД „Браќа Миладиновци“ во Осиек. Таа е една од неговите основачи во 1994 г., осум години претседателка на Друштвото, истовремено и членка на Управниот одбор на ЗМРХ, а последните четири години и нејзина потпретседателка. Членка е на Редакцискиот одбор на „Македонски глас“, долгогодишна водителка на пејачката секција „Вардарки“, членка на фолклорната секција „Танец“, судски преведувач за македонски јазик, а беше и заменска

учителка по македонски јазик за нашите најмали.

Можат ли 18 години да се прикажат во неколку реда?

Тешко. Размислувам да напишам книга со многу фотографии за последните осум години, зошто една веќе имаме. Прекрасни збиднувања се случуваа и запишаа. Многу промоции на книги, изложби, концерти, театарски претстави, филмски проекции, македонски вечери, со учесници од двете татковини. Оставаме богата културна трага во Осиек и градиме културни мостови кои ги поврзуваат нашите две татковини.

Да се биде на претседателска функција не е лесно. Зошто ја презедовте на себе таа улога во два мандата?

Десетгодишното активно учество во Управниот одбор на Друштвото ми донесе искуство кое ме охрабри во одлуката да продолжам како претседателка. Мојата желба беше зајакнување на културните содржини и привлекување членови во разни секции на Друштвото со цел промовирање на нашето богато културно наследство. Управувањето се учи. Имав голема поддршка од семејството

и од членовите на МКД. Посебно ме мотивираа оние кои не се Македонци, а кои со голем жар пеат, играат, везат, готват, учествуваат во управување со Друштвото. Но најповеќе децата и младите.

Зошто се повлековете?

Полнолетството носи и заслуги, нели? Не се кандидирав понатаму за да оставам простор на други кои сакаат да работат и да учат како и каде да го водат Друштвото. Секоја промена носи и нови идеи. Ако требаат совет, тука сум.

Долги години ги водите „Вардарки“. Ве исполнува ли негувањето на македонската музика?

Цел живот се бавам со музика, иако пред сè со класичната. Како клавирски педагог и соработник делував во двете татковини. Го сакам Моцарт, Шопен, но го сакам и Пајдушкото оро, песните во 7/8 и 9/8 ритам. Сета таа љубов и ја пренесувам и на пејачката група „Вардарки“. Сопругот Слободан е диригент, а синот Кирил виолинист, па со секцијата „Т’га за југ“ настапуваме на бројни концерти.

Сега сте членка и на „Танец“. Како изгледа кога танцуваат возрасни аматери?

Јагода Т. Цветичанин со амбасадорот Данчо Марковски

Полетно, рекреативно и тераписки. Лек за душа. Во народна носија, во ритамот на македонското оро, со звукот на народните инструменти, со кореографија прилагодена на возраста – резултатот од 13 настапи во годината кажува сè.

Бевте иницијатор за отворање на училиштето по македонски јазик во Осиек, 2008.

Дечињата, сегашните „Бисерчиња“ ги собравме уште во 2004 год. Имавме водители кои работеа со нив играчки, рецитации, песни, ора. Деца имавме, а тие имаа желба да учат македонски. Го одбравме ОУ „Вијенац“ зашто е во близина на Друштвото и зашто покажаа разбирање за предлогот. Од тогаш до денес училиштето активно работи на радост на сите.

Каде ја гледате иднината на МКД „Браќа Миладиновци“ и воопшто, на Македонците во Хрватска?

Миладиновци и Штросмаер ни оставија аманет со печатењето на „Зборникот“ во Загреб, а Кочо Рацин со „Белите мугри“ во Самобор: почит за помош пружена во најтешкиот миг. Македонците се активни и почитувани во Хрватска. Но, ни недостига меѓусебно почитување, меѓу Македонците и македонските асоцијации. Верувам дека аманетот од минатото ќе не опомене и води во подобра иднина. Верувам и се надевам.

Јулијана Тешија

Фамилијарен трио – Јагода, Слободан и Кирил

Мостови на пријателства

Посета во МКД „Илинден“

Генералниот секретар на Детската амбасада за сите деца во светот Дамјан Стојаноски и амбасадорот на децата Трајче Камчески ја посетија Риека на 1 и 2 април годинава. Таа е невладина, непрофитна, хуманитарна и меѓународна организација која оваа година слави 15 години од своето постоење. Цел на постоењето на Детската амбасада е заштита на правата на децата кои се објавени во Декларацијата на ОН. Првиот дел на нивната посета се одвиваше во просториите на Македонското културно друштво „Илинден“ заедно со неговите членови. Членовите на Советот од МКД приредија убав пречек на гостите и им ја претставија историјата и работата на друштвото.

„Навистина сум пријатно изненаден како синхронизирано и сложено дејствува ова друштво, колку се заеднички сплотени и колку се успешни. Посебно ме изненади и за мене како Македонец ми претставува чест доделената Златна плакета од градот Риека на МКД „Илинден“, рече Стојаноски.

Гостите остварија средба и со почесниот конзул на Репуб-

лика Македонија во Република Хрватска, Горан Калогјера, а потоа и со заменикот на риечкиот градоначалник, Мирослав Матешкиќ. Цел на средбата беше јакнење на пријателските односи меѓу Македонија и Хрватска. Стана збор за посета на децата од Македонија во Риека и за иницијативата во Риека да се отвори Детски генерален конзулат. Македонските гости до риечката градска власт упатија покана за посета на децата од Риека во Прилеп каде што ќе ја посетат Детската амбасада која се залага за чување на детските права.

Заменикот на градоначалникот Мирослав Матешкиќ истакна дека градот Риека ги поддржува иницијативите на Детската амбасада.

Ива Чрњар

ОНОМАСТИКА

(прв дел)

Терминот ономастика се поврзува со грчкиот глагол *ononadzo* (именувам). Ономастиката е наука (според некои, дел од науката за јазикот) која ги проучува сопствените имиња.

Топономастиката е гранка на ономастиката која се занимава со изучување на топонимите, односно имињата на местата или на географските имиња и нивното настанување.

Според тоа каков топоним проучува, топономастиката понатаму се расчленува на:

- **хидрономастика**, дел кој ги проучува хидронимите, односно имињата на водите: *Вардар, Црна Река, Охридско Езеро*;
- **оронимастика**, дел кој ги проучува оронимите, односно имињата на планини, ридови, висорамнини, долини, котлини, полјани: *Шар Планина, Црна Гора, Полог*;
- **ојкономастика**, дел кој ги проучува ојконимите, односно имињата на населби, населени места (град, село): *Кавадарци, Скопје; Маврово, Пештани, Баргала, Хераклеја*.

Топономастиката во своите проучувања се користи со **топономастичка стратиграфија**. Таа ги проучува разните слоеви на имиња на места што настанале поради менување на јазикот и народот на дадената територија (миграција, разни освојувања на територии итн.), коишто се отсликуваат во географското име. Стратиграфијата се базира на прин-

ципот дека јазиците и народите можат да исчезнат од дадената територија, но имињата што ги дале исчезнатите народи на географските објекти на дадената територија можат да се одржат во народот кој го заменил исчезнатиот народ.

Така, овој дел од топономастиката им дава голема помош на археологијата (при проучувањето на старите населби) и на етнологијата.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Македонски јазик на радио во Хрватска

Студио во Сплит

Сплит – Радио КЛ Еуродром, вторник од 9,30 до 10 ч. емисија „Македонски минути“, фреквенција 104.1 мегахерц или www.radiokl.hr со опција Live streaming. Водители Ангел Митревски и Ведран Лимиќ.

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

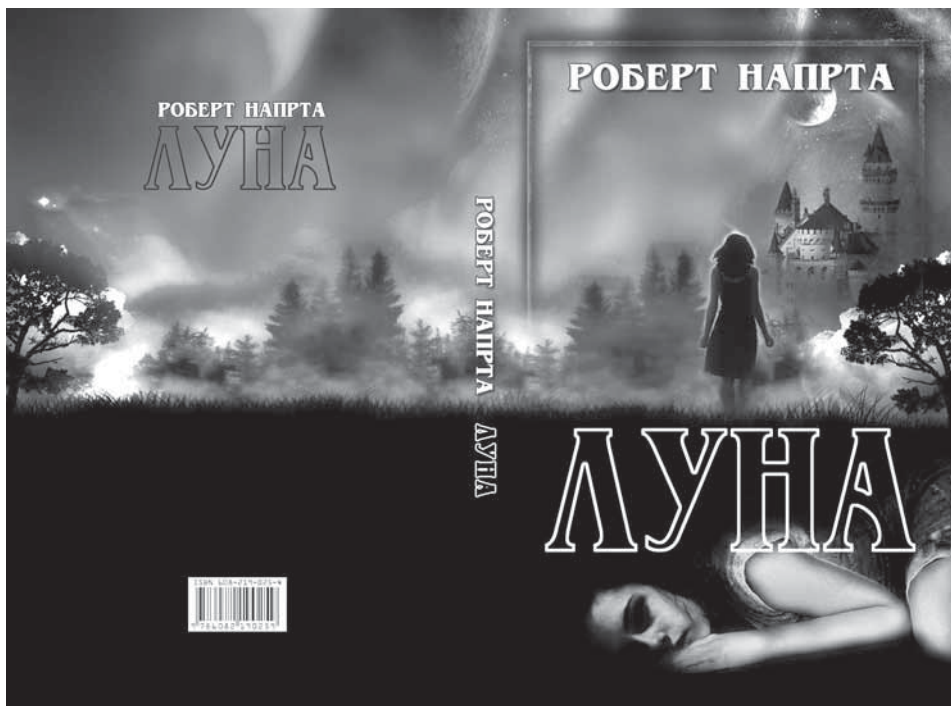

Студио во Задар

Романот за млади „Луна“ предизвика вистински бум на култниот Саем на книгата во Скопје, што се одржа во април. Автор е Роберт Напрта, хрватски писател со македонски корени

Роберт Напрта: Децата сакаат модерна литература

Хрватски роман ја освои Македонија

Најновото дело на хрватскиот писател со македонски корени Роберт Напрта, романот „Луна“, предизвика вистински бум на култниот Саем на книгата во Скопје, што се одржа во април. Не само интересната фабула, туку и преводот, кориците и промоцијата си го сторија своето – ова дело да не остане незабележано од страна на читателската публика во Македонија. Напрта беше ексклузивен гостин и на Матица Македонска, која како издавачка куќа го претстави детскиот роман во македонска верзија во Скопје.

– „Луна“ во Хрватска е меѓу првите пет најбарани книги во сите библиотеки, а влезе во задолжителна литература и во три основни училишта! Децата обожаваат да читаат, но за модерни ученици треба да се избере модерна литература. Не да им се сервираат некои дела кои ги оддалечуваат од книгите, туку да им се понуди книга која ќе ги заинтригира, која ќе ги натера да читаат и да патуваат со мислите, да ги анализираат ликовите и да уживаат, а потоа и да си го прераскажуваат тоа. Неспорно е дека треба да им се дадат и стари

лектири, но треба да им се всади љубов, а тоа може само доколку се следи современиот начин на живот, смета авторот Напрта.

Неговиот став, поттикнат и од сопственото искуство од своите деца, е дека со интересна литература на децата треба да им се искорени стравот од читање, но и да се поттикнат самите да пишуваат.

Романот за млади „Луна“ досега се покажа како вистински хит. Книгата ги освои срцата на читателската публика, раскажувајќи за Луна, девојче од Загреб, тинејџерка која со игра на судбината останува без родители, а животот го продолжува кај својата тетка. Романот зборува за свет полн со фантазија – модерна приказна темелена врз легендите кои на балканските простори се провлекуваат со децении.

Роберт по мајката влече македонски корени од Кривогаштани, додека по татко му – хрватски. Во Македонија последен пат бил пред 20 години. Вели тогаш бил дете и многу работи не му биле јасни.

„Сега сè беше некако како на почеток, ми се случи тотал-

на драма во главата. Пред да тргнам, си реков, одам контролирано, нема да се загубам во таа нова вселена, без оглед на сè, без паралелни процени. Сепак, со самото стапнување на македонско тло, во мене почнаа да проработуваат чувства, кои едноставно навреа. Кога застанав пред споменикот на Александар, кога ги видов сите оние феноменални градби... најмногу кога стигнав до знакот на кој пишуваше Кривогаштани. Е тоа беше нешто. Тоа е местото од каде влечам корени. И во Крушево на Тоше се наежив, или кога се спуштивме во Охрид, каде некако сè ми беше познато, свое. Е тоа е таа драма што ја доживеав, прекрасна драма. Некако ми годеше, ме исполни“, емотивно го опиша Роберт своето доживување од македонската посета.

Тој е роден во Задар и две децении работи како новинар и уредник во бројни хрватски медиуми. Голема слава му донесе сценариото што го напиша за првата хрватска серија „Вила Марија“. Романот „Луна“ е трета негова книга.

Милена Георгиевска

ИВАН АНДРИЈЕВИЌ

Иван во оваа година има добиено две престижни награди. Имено, тој е добитник на првата награда во Задарска жупанија и една уште поголема награда – во Вараждин на државен натпревар во организација на „Хрватското друштво на педагози по музика и танци“

Македонската музика му е во крвта

Иван Андријевиќ е младо момче кое ја негува македонската музика. Тој има македонско потекло, па веројатно македонската музика му е во крвта. Неговата животна определба е музиката, па затоа сака и професионално со неа да се бави во животот.

Некаде од 13-тата година од животот, Иван сам преработува македонски песни, било да се забавни, било изворно народни, за инструментот кларинет. Иван често учествува на нашите манифестации каде настапува во музичкиот дел. По краток период успеа да заинтересира пријатели од музичкото училиште „Благоје Берса“, да ги привлече со убавината на нашата музика и песна и тие да му се придружат. Така настапа музичко-инструменталната секција при МКД „Билјана“ од Задар.

Настап на „Вечерта со Нова Македонија“ во Задар

Виртуоз на кларинет

Иван е сестрано момче кое пројавува разни интереси. Член е на оркестарот „Лимена гласба“ во Задар и учествуваше во многу приредби по повод „Деновите на Задарската жупанија“ и на многу други манифестации што ги организира Градот, Жупанијата и Туристичката заедница.

Неколку години го посетуваше и Летното училиште на Шолта, па во шала знае на мајка му да и рече: „Ако нешто не знаеш или не можеш да се сетиш на кирилица, јас ќе ти кажам.“

Оваа репортажа ја пишувам со голема гордост. Нашиот Иван има во оваа година добиено две престижни награди. Имено, тој е добитник на прва награда во Задарска жупанија и една уште поголема награда – во Вараждин на државен натпревар во организација на „Хрватското друштво на педагози по музика и танци“.

–Наградите претставуваат вистински поттик за мене. За-

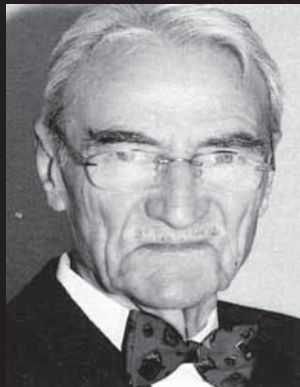
доволството е огромно кога знаеш дека вложениот труд ти се исплати и ти се враќа во вид на успешна потврда како награда. Би сакал и натаму да се бавам со музика, па моите планови се да студирам музика. И моите родители ми даваат поддршка во мојот избор на идната професија, вели Иван.

Иван е дете на Македонка и Хрват, и сега е матурант. Желба му е да се запише на Музичката академија во Загреб. Па Иване, со желба да ти се остварат сите зацртани идеи и сопствени желби – СРЕКНО.

Мирјана Мајкиќ

Збогум драги Ванчо

На 20 април 2012 година, со православен црковен обред што го водеше свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, на загрепскиот Мирогој бројните роднини, пријатели и познати во длабока болка се збогуваа со нашиот сонародник Иван Андонов, кој почина на 14 април по долго и тешко боледување. Ванчо, како многумина го викаа, беше роден 1929 година во Делчево. По втората светска војна, како припадник на граѓанската партија ВМРО, тогашниот политички и управен систем влијаат врз него и тој разочаран го напушта род-

ното огниште. Во Загреб доаѓа 1946 година и дипломира на Правниот факултет. Работи на многу места, но најдолго во „Автоцентар“, каде и го завршува својот работен век.

Андонов го обожаваше спортот, особено боксот со кој има остварено значајни резултати, а беше и член на многу спортски асоцијации и потпретседател на Европското првенство во бокс што се одржуваше во Загреб.

Секогаш ведар, расположен и шармантен, со вродени граѓански манири и култура, уште од 70-тите години беше доајен и иницијатор за

организирањето на Македонците во Загреб. Како еден од основачите, беше претседател на МКД „Крсте Мисирков“, потпретседател на Заедницата на Македонците во РХ, член на УО на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ и член на МКД „Охридски бисер“. Со гордост и благодарност ќе ги паметиме неговите заслуги.

Добар сопруг, татко и дедо, ценет и праведен човек што несебично се даваше, секогаш спремен да сослуша и помогне, тоа беше Ванчо. Во сите нас остави трага засекогаш да го спомнуваме. Нека му е вечен покој и слава.

Е. П.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, магичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

Вкусовите на Македонија во пролет

Ова се неколку рецепти на Фросина Мавсар, членка на МКД „Македонија“ од Сплит, која е подготвена секогаш кога е потребно да се претстави македонската кујна да ја презентира на најдобар можен начин. Избраните рецепти ги подготви и ги фотографираше специјално за Македонски глас. Понудените вкусови се карактеристични за пролет.

Телешко месо со бамја

Потребно е: главица кромид, четири моркови, 400 гр телешко месо, 100 гр суви бамји или половина кг свежи бамји, една лажица сос од домати, сол, оцет, Вегета, масло за јадење.

Подготовка: Главица кромид ситно исечкана се пржи на масло, се додава морковот исечкан на кругови и телешкото месо исечкано на парчиња. Полека се пржи со додавање топла вода. Пред крај се додава сос од домати и Вегета.

Ако бамјата е сува, заедно со крајот се става да зоврие, потоа се процекува и повторно со вода зоврива. Се додава сол, оцет или лимонев сок. Кога бамјата ќе набубри се вади од крајот и се додава во месото. По вкус се посолува и побиберира, може да се додаде и сок од лимон, тогаш е попикантна. Ако бамјата е свежа се додава после месото. Се вари од 40 до 60 мин.

Сарми во лозов лист

Потребно е: 30-40 листови од винова лоза, половина кг телешко или јагнешко месо, 1 главица кромид, 80 гр ориз, 1 јајце, нане, сол, црн пипер, Вегета, масло за јадење.

Подготовка: Листовите се паруваат со солена вода, потоа се мијат со ладна вода. Месото се меле. Во тава на масло се пржи ситно исечкан кромидот, па се додава оризот претходно сварен, меленото месо, 1 цело

јајце и зачините. Смесата убаво се промешува и сармите се виткаат. Се редат во тенџере, се залеваат со вода да ги покрие и се притискаат со капак така да се варат. Откако ќе зовријат, се прави запршка од 1 лажица масло и 1 лажица брашно. Се додава ладна вода, се протресува тенџерето и се додава уште една чаша бело вино. Се вари околу 30 минути. Сармите се служат со кисело млеко.

Торта со јагоди

Потребно е: 4 јајца, 4 лажици вода, 200 гр шеќер, 160 гр брашно, половина вреќичка прашок за пециво, пудинг од ванила, 100 гр путер, половина кг јагоди, сок од лимон, 2 вреќички ванила шеќер, две вреќички шлаг.

Подготовка: Се мати бисквит од 4 јајца, шеќер и вода, потоа се додава брашното и прашокот за пециво (се пече во четвртеста тепсија или калап за торта на 150 степени). Кремот се вари од пудинг од ванила и шеќер, кога ќе се згусне се меша со 100 гр

путер. Кога ќе се олади, се додава една вреќичка шлаг. Претходно јагодите се пошеќеруваат со една до две лажици се додава сок од лимон, рум и 2 вреќички ванила шеќер. Ладен бисквитот се сече на два дела, на еден дел се попрскува сокот од јагоди, се филува половината од кремот, се додаваат несечкани јагоди, се покрива со другиот дел од бисквитот и пак се додава останатиот крем. На крајот се украсува со шлаг и со сечкани јагоди.

Б. Митревски

АКАДЕМИК Д-Р ЖАН МИТРЕВ

Кардиохирург со перо в раце

Сум приказни за деца и возрасни содржани во книгата „Македонски приказни за Филип и Александар“ се прво авторско книжевно дело на врвниот кардиохирург, академик д-р Жан Митрев, кој со издавањето на оваа книга го исполни својот долгогодишен сон. На промоцијата што се одржа во Театарот за деца и младинци во Скопје на 20 април годинава, бројните посетители можеа да уживаат во деловите од расказите за славните дела на овие два македонски историски великани проследени со оригиналната сценска изведба на актерите од театарот.

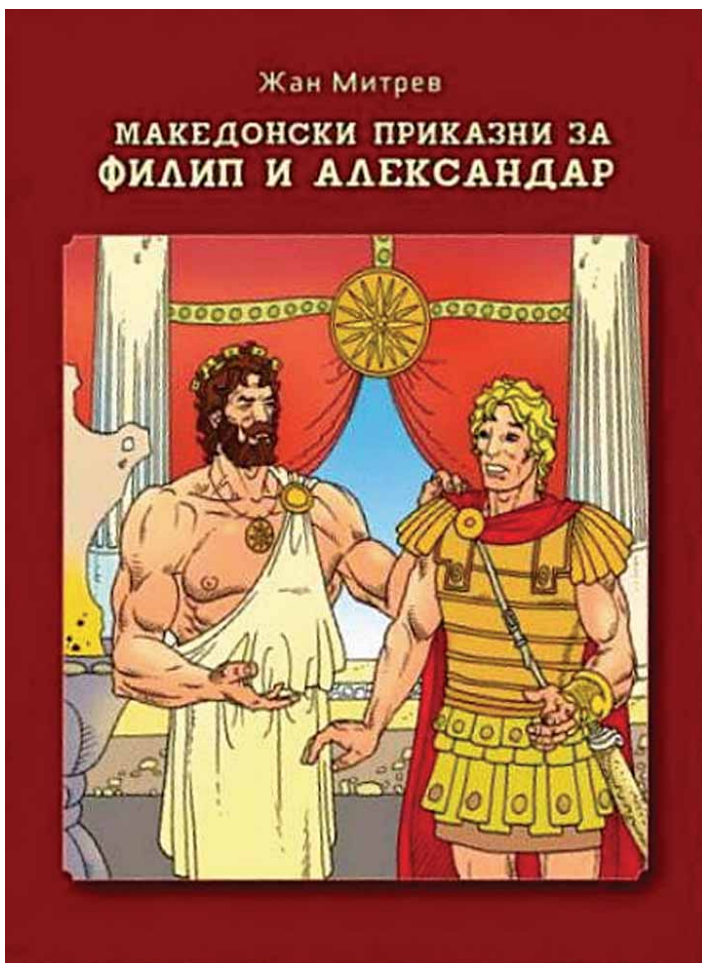
Д-р Митрев за збирката вели дека е таа негово интимно исполнување, кое го создавал уште од многу одамна, а посветена е на неговите деца Филан, Цара и Ахил, на кои им ги читал приказните напишани како едно лично видување за македонската империја од пред 2500 години. Иако се расказите пишувани за деца, тој се надева дека и возрасните ќе уживаат во оваа интересна книга.

– Да се напишат приказни за деца во кои ќе се овековечат славните дела на Филип и Александар, и тоа уште тие приказни да дојдат од перото на еден врвен македонски кардиохирург, Жан Митрев – е тоа, е несекојдневен културен подвиг. Тоа е културен празник. Д-р Митрев пишува течно, едноставно, емотивно, разумно. Пишува како да пишувал цел живот. Пишува како да знае дека најголемото совршенство во книжевноста е едноставноста и дека таа најтешко се постигнува! Пишува не само за деца, туку и за детето во возрасниот човек“, меѓу другото рече промоторот на книгата, проф. д-р Венко Андоновски.

Комплетната продажба на книгата, која може да се купи во книжарите на Просветно

дело, е со хуманитарна цел и средствата ќе бидат наменети за деца без родители и деца со посебни потреби, а се очекува книгата наскоро да биде преведена на германски, англиски и руски јазик.

Е. Петровска

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

ЖИТНАТА УБАВИЦА ПЕЛАГОНИЈА

Мислам дека нема да погрешам ако кажам дека не постои место во Македонија кое нема да ви го одземе здивот со својата природна убавина. Македонија е дом на најчистата природа што душата може да ја најде и на најубавите глетки што окоото може да ги види.

Најголемата македонска и еколошки чиста котлина е Пелагонија. Таа е и најважниот земјоделски регион во земјата. Сместена во југозападниот дел на Македонија, ја допира на југ границата со Грција. Големата убавица се протега на површина од околу 4.000 км² и опкружена е со Бушева планина и Баба од запад, Даутица и Бабуна од север и Ниџе и Селечка планина од исток. Низ неа тече Црна Река, а климата и е умерено континентална, со топли, суви лета и студени, влажни

зими. Била населена уште од праисторијата, а денес има повеќе од 200.000 жители кои се сместени во деветте општини во кои се најголеми градовите Битола и Прилеп.

Колку ни е важна Пелагонија? Многу. Од житните култури, на оваа плодна, хумусна почва се одгледуваат пченицата, јачменот, пченката, овесот и 'ржот, а од индустриските шеќерната репка, сончогледот, компирот, крмната пченка и прилепскиот тутун, кој е светски познат по својата ароматичност и квалитет. Во повлажните предели се одгледуваат и големи количества на кромид и пиперки. Од овоштарството најзастапено е производството на јаболка, а се негува и лозарството. Застапено е и сточарството со голем број крави и овци, па поради сето тоа, развиена е и прехран-

бената индустрија. Од сето речено, не е ни чудно што пелагониската кујна изобилува со многу вкусни локални специјалитети и квалитетно домашно вино.

И културната вредност на Пелагонија е многу богата и разновидна што го потврдуваат и бројните археолошки локалитети, цркви и манастири. Пелагонија е и важен сообраќаен регион. Низ неа поминувал најславниот од сите патишта, римскиот пат Виа Игнација, а неговите остатоци и денес можат да се видат на археолошкиот локалитет Хераклеја.

Пелагонија вреди да биде посетена. Нејзината убавина ќе ви подари неповторливо туристичко искуство кое засекогаш ќе ви остане во сеќавање.

Е. Петровска